

Referat fra møte i Overvåkingsgruppen 24. april 2015

Video: Tromsø, Arendal, Bergen, Oslo, Trondheim

Deltakere:

Navn	Institusjon
Modulf Overvik	Fiskeridirektoratet
Camilla F. Pettersen	Miljødirektoratet
Gunnar Skotte	Miljødirektoratet
Sylvia Frantzen	NIFES
Norman Green	NIVA
Henning Jensen	Norges geologiske undersøkelser
Cecilie von Quillfeldt	Norsk Polarinstitut
Ingunn Selvik	Redaksjonen i Miljøstatus Norge
Hilde Kristin Skjerdal	Statens strålevern
Anders Jelmert	Havforskningsinstituttet, OVG sekretariat
Anne Kirstine (Stine) Frie	Havforskningsinstituttet, OVG sekretariat
Bjørn Einar Grøsvik	Havforskningsinstituttet, OVG sekretariat
Gro I. van der Meeren	Havforskningsinstituttet, OVG sekretariat
Per Arneberg	Havforskningsinstituttet, OVG sekretariat

Utsendt dagsorden godkjent

(nummerering av saker fortsetter fra forrige møte)

10. Utsendt referat fra forrige møte godkjent (referatet er vedlagt nedenfor)

11. Informasjonssaker

- **Fra sekretariatet**

- i. Utforming av strategi for overvåkingsgruppens videre arbeid med indikatorsettene.
 - Undergruppen for nye indikatorer hadde et møte om dette 19. mars. Møtet dreide seg hvilke problemstillinger indikatorene skal brukes til å belyse. Det var før møtet definert en rekke kilder som kan belyse temaet. Dette var: De tre forvaltningsplanene, overvåkingsgruppens mandat, relevante lover, kilder knyttet til internasjonalt arbeid med indikatorer, perspektiver fra de ulike sektorene samt forskningslitteratur. Referat fra møtet er vedlagt.
 - Det vil bli utarbeidet en beskrivelse av problemstillingene indikatorene skal belyse. Frist for utkast er 19. mai. Dette vil sirkuleres til overvåkingsgruppen med frist for kommentarer 3. juni. Undergruppen vil ferdigstille beskrivelsen i møte 16. juni og samtidig legge en plan for det videre arbeidet med strategien.
- ii. Annen info fra undergruppen for nye indikatorer
 - Undergruppen har utarbeidet oversikter over hvordan overvåkingsgruppens indikatorer sammenfaller med

OSPARs indikatorer for Nordsjøen. For forurensningsindikatorerne er det stort sammenfall. Det er noe større avvik for biodiversitetsindikatorerne. Arbeidet er omtalt i undergruppens møter 13.10.14 og 17.11.14 som er lagt ved referatet til overvåkingsgruppens møte 30.01.15.

- iii. Rapport fra workshop om erfaringer fra forvaltningsplanarbeidet som ble holdt i januar 2015
 - Det mangler fortsatt noe tekst til sammendraget. Det tas sikte på å få dette på plass innen 15. mai og at rapporten vil bli ferdig i begynnelsen av juni.
- iv. Overvåkingsgruppens nettside og sharepoint
 - Det arbeides med å forbedre søkefunksjonen på HIs nettsider så ovg-sidene letter skal kunne finnes.
 - Det skal sjekkes om det er relevante lenker til miljøstatus.no. Det skal lenkes til havindikatorerkatalogen.
 - Det skal lages en lenkesamling til overvåkingsdata som ligger åpent på nettet, som for eksempel innsynsløsningen til SEAPOP, nye baser ved HI osv.
- v. Videre møter i 2015
 - Møtet som var planlagt 29.-30. september i Austevoll flyttes til 7.-8. oktober i Tromsø (tema: strategi, standardisering av presentasjoner på miljøstatus.no, oppstart med statusrapport for Norskehavet).
 - Møtet 25. november går som planlagt på video (vedtak strategi, videre arbeid med statusrapport for Norskehavet)
- **Fra redaksjonen i miljøstatus.no**
 - i. Det ble foreslått å utarbeide korte ingresser på miljøstatus.no som skal beskrive kort de viktigste elementene for hvert tema (klima, plankton osv). Møtet sluttet seg til at dette gjøres. Ingunn skriver utkast som sjekkes ut med sekretariatet.
 - ii. Alle indikatorene som skal være med i rapporten for Nordsjøen og Skagerrak er nå produsert ferdig med unntak av indikatorer for fiskedødelighet / fiskeritabellen. Noen indikatorer ble ikke ferdige og kommer ikke med i rapporten (blant annet knyttet til skipsfart, undervannsstøy og bifangst av nise).
 - iii. Arbeidet med å oppdatere indikatorene for Norskehavet og Barentshavet starter etter 15. mai.
 - iv. Sekretariatet ble minnet på å levere til indikatorerkatalogen informasjon om hvilke type de ulike indikatorene er.
- **Om standardisering av omtale av status på miljøstatus.no**
 - i. Norman og Ingunn hadde forberedt en presentasjon om dette

(vedlagt). Hovedpunkter i presentasjonen:

- Det bør utarbeides definisjoner av sentrale begreper og en tilhørende ordliste som er lett tilgjengelige på nettet. Det gjøres slik i f eks EEA. ICES har gjort en jobb på begrep om økosytembasert forvaltning og anbefalte definisjoner er presentert i WGECO (2008).
 - En er kommet langt med standardisering på miljøstatus.no, men det kan være rom for forbedringer. Forslag: Samme type indikatorer bør ha samme overskrift for alle havområdene, omfang bør begrenses til 2 sider, kart, tabeller og figurer bør i størst mulig grad ha samme format og alle indikatorer bør ha minst en figur eller tabell.
 - Man bør vurdere å angi der en type indikator mangler for et havområde (f eks benthos for Norskehavet og Barentshavet).
 - Det er behov for en hovedansvarlig for å sikre innbyrdes standardisering for hver indikatorgruppe og dette kan legges til sekretariatet.
- ii. Møtet sluttet seg til disse betraktningene. I drøftelsene ble det nevnt at tittel på feltet "Er vi på rett vei" bør endres og flyttes høyere opp. Det ble også nevnt at ingressene bør oppsummere hovedfunn i indikatoren. Frem til neste møte skal det lages et konkret forslag til hvordan standardiseringen skal gjøres og hvordan arbeidet skal organiseres. Dette vil utarbeides av Norman, Ingunn og en person i sekretariatet. Sekretariatet har ansvaret for prosessen.

- **Fra Faglig forum**

- i. Fra forrige møte i faglig forum (14.04.15)

- Arealverktøyet. 2 workshops, 15.04.15 om brukerbehov og grovoversikt datagrunnlag, 15/6 om datagrunnlagets tilgjengelighet og forbedringsbehov. Videre i 2015 skal prosjektorganisasjon etableres, inkludert budsjett og forankring i deltagende institusjoner slik at prosjektet er operativt i desember 2015.
 - Det ble informert om havbase.no, en løsning Kystverket har utviklet for å estimere driftsutslipp basert på historiske AIS-data.
 - Det ble informert om Miljødirektoratets arbeid med marin forsøpling.
 - Arbeidsgruppe for næringenes aktiviteter, som skal se på rapportering av aktivitet. Gruppen har vurdert dette og konkludert med at det er få fellestrekk i hvordan aktivitet

rapporteres og at det ikke er hensiktsmessig å samordne dette. Gruppen anser arbeidet som avsluttet.

- Arbeidsgruppe for samlet påvirkning. Det gjøres en litteraturstudie av hvordan samlet påvirkning har blitt estimert. Det er videre ønskelig å komme fram til en mer kvantitativ metode som sier noe om samlet belastning i et romlig perspektiv.
- Arbeidsgruppe for risiko for akutt forurensning (arbeidsfeltet til den nå nedlagte Risikogruppen). Gruppen holder på å etablere seg og har ikke startet opp arbeidet.

ii. Faglig forums arbeidsplan for 2015-2020 og aktivitetsplan for 2015 er vedlagt.

- **Om andre overvåkingsinitiativ**

i. MSFD. Intet nytt

ii. OSPAR. I ICG-COBAM er fokus nå skiftet fra uttesting av indikatorer til leveranse til Intermediate Assessment-2017. Det er usikkert om Norge har kan levere data på rett format. Også i ICG-HASEC arbeidet det mot IA-2017. Her vurderes det om det skal leveres for større havområder eller mindre enheter. OSPAR/ICES study group on ocean acidification blir videreført som en AMAP/OSPAR-gruppe.

iii. JAMP. Intet nytt

iv. MOSJ. Ny nettside er planlagt lansert 5. mai. Dette kan bli forsinket. MOSJ fagråd skal ha møte og vurdere endringer i indikatorsettet på bakgrunn av de evalueringene som har vært gjort for marint og terrestrisk miljø.

v. CBMP. Det skal leveres en rapport om sirkumpolar status for marin biodiversitet til ministermøtet i Arktisk råd i 2017. Det har nylig vært møte i prosjektet hvor de ulike arbeidsgruppene har lagt planer for sine bidrag til rapporten. Pga. ulik prøvefrekvens både i tid og rom, ulike indikatorer og metoder vil det i rapporten variere hvor godt ulike regioner av Arktis er dekket og i hvilken grad man kan sammenligne mellom regioner. Tidsfrist for første utkast til hovedkapittelet fra arbeidsgruppene er 1. oktober i år og for hele rapporten i mars 2016 Rapporten skal på review i april 2016.

vi. Norsk-russisk overvåking av Barentshavet. Sluttrapport fra prosjektet i årene 2011-2014 er levert. Det utarbeides nå planer for videreføring av prosjektet for årene 2016-2018. I mellomtiden arbeides det videre med elementer som vil inngå i planene for 2016-2018. Dette inkluderer utarbeidelse av miljøkvalitetsmål og terskelverdier for forurensning, harmonisering metodikk, og

rutiner for rapportering av resultater gjennom den felles norsk-russiske statusrapporten for Barentshavet.

vii. Eventuelle øvrige overvåkingsinitiativ.

- Innen MSFD arbeides det med utvikling av overvåking av fremmede arter. En sentral parameter blir rate av nye fremmede arter som er observert. Denne er selvfølgelig influert av observasjonsinnsats og det arbeides med hvordan man skal ta hensyn til dette. Denne metodikken er ikke under utvikling i Norge.
- Enkelte lange tidsserier innen JAMP som tidligere har vært finansiert av Miljødirektoratet blir nå videreført med finansiering direkte fra KLD, og da med et mindre antall stasjoner.
- NP og Miljødirektoratet arrangerer 17. september en workshop om utvikling av indikatorer for effekter av havforsuring.

• **Om arbeid i ICES rettet mot økosystembasert forvaltning**

- i. I de regionale økosystemrapportene som nå utarbeides (f eks WGIBAR om Barentshavet, WGINOR om Norskehavet og WGINOSE om Nordsjøen) gjøres det først en vurdering av samlet tilstand i økosystemene. Dernest vurderes samlet påvirkning før en ser på dette i forhold til de tilstandsvurderingene som alt har vært en del av ICES sitt arbeid. Sekretariatet i overvåkingsgruppen deltar i vurdering av samlet påvirkning i WGIBAR og WGINOR.
- ii. WGEKO (arbeidsgruppe for vurdering av økosystemeffekter av fiskerier) arbeides det nå med: Vurdering av GES for benthos i MSFD, utvikling av indikatorer for å seletere for å vurdere konsekvenser av mindre utkast fra fiskeflåten, evaluere økologiske konsekvenser av at fiskebestander bygges til MSY , balansert høsting, utvikling og vurdering av indikatorer for GES distribution og identifisering av hvilke data som mangles for å arbeide med økosystembasert innen fiskerirådgivning.

• **Fra dialog med styringsgruppen**

- i. Overvåkingsgruppens statusrapport for Barentshavet fra 2014 var et viktig grunnlag da den reviderte meldingen om iskanten ble utarbeidet.
- ii. Det vil være nyttig for styringsgruppen om statusrapportene inneholdt korte oppsummeringer av status for de ulike gruppene som kan brukes direkte i ulike sammenhenger. Dette vil tas opp når statusrapport for Norskehavet skal planlegges.

12. Statusrapport for Nordsjøen og Skagerrak

Rapporten ble gjennomgått og ferdigstilt. Siden rapporteringsdato 15. mai er

inneklemt dag, ble det avtalt at pressemeldinger sendes ut 18. mai. Pressemeldinger sirkuleres i overvåkingsgruppen i så god tid før de slippes at alle har anledning til å gjøre klar sine respektive pressemeldinger.

I gjennomgangen av rapporten kom det opp følgende spørsmål av prinsipiell karakter:

- I hvilken grad skal forhold som i første rekke gjelder kysten og ikke i like stor grad forvaltningsplanområdene trekkes inn i statusrapportene?
- Skal det benyttes referanser i den generelle statusvurderingen, og hvis ja, hvordan? Det er enighet om at kapitlene for spesialtema bør ha referanser.

Disse spørsmålene vil bli drøftet på neste møte i forbindelse med planleggingen av statusrapporten for Norskehavet.

13. Begrepsliste for bruk på miljøstatus.no

På grunn av tidsmangel ble dette punktet utsatt til neste møte. Det vil da bli utarbeidet et forslag til begrepsliste for både forurensning og biologiske forhold. Dette vil også ses i sammenheng med forslaget til hvordan statusrapportering kan standardiseres og forbedres.

14. Eventuelt

- Ingen saker

Vedlegg	
Godkjent referat fra møte i overvåkingsgruppen 30.01.15	 Referat møte i overvåkingsgruppen :
Referat fra møte 19. 03.15 om strategi i undergruppen for nye indikatorer	 Referat møte om strategi 19 03 15.doc
Presentasjon om standardisering av presentasjon på miljøstatus.no og definisjoner av begreper	 Indikatorer - begreper og standard
Faglig forums arbeidsplan 2015-2020 og aktivitetsplan 2015	 Aktivitetsplan_Faglig forum 2015-2020_enr Aktivitetsplan 2015_endelig.docx
Statusrapport for Nordsjøen og Skagerrak (versjon sendt til produksjon, mindre språklige endringer kan bli gjort)	 Statusrapport Nordsjøen 2015 send

